

Bruxelles, 13. studenoga 2019.
(OR. en)

14051/19

Međuinstitucijski predmeti:

2018/0216(COD)

2018/0217(COD)

2018/0218(COD)

AGRI 543
AGRILEG 194
AGRIFIN 75
AGRISTR 71
AGRIORG 82
CODEC 1624
CADREFIN 370

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo

Za: Vijeće

Br. dok. Kom.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Predmet: Paket za reformu ZPP-a nakon 2020.
– *Okolišni i klimatski aspekti ZPP-a – zajednička, ambiciozna i fleksibilna zelena struktura*

S obzirom na sastanak Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 18. studenoga 2019. za delegacije se u Prilogu nalazi dokument predsjedništva za raspravu o „Okolišnim i klimatskim aspektima ZPP-a – zajednička, ambiciozna i fleksibilna zelena arhitektura”, uključujući pitanja za usmjeravanje ministarske rasprave.

**DOKUMENT PREDSEDNIŠTVA ZA RASPRAVU
O OKOLIŠNIM I KLIMATSKIM ASPEKTIMA ZPP-a –
ZAJEDNIČKA, AMBICIOZNA I FLEKSIBILNA ZELENA STRUKTURA**

Na sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 15. srpnja 2019. ministri su razmijenili mišljenja o okolišnim i klimatskim aspektima zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) nakon 2020.

Predsjedništvo je prije sastanka pripremilo dokument za raspravu (10622/19) te je od ministara i ministrica zatražilo da se očituju o najvažnijim elementima u prijedlogu Komisije te da razmotre moguća poboljšanja potrebna za postizanje željene više razine ambicije u području okoliša i klime.

Mnoge su delegacije izrazile potporu, iako u različitoj mjeri, višoj razini ambicije budućeg ZPP-a u području okoliša i klime u usporedbi s trenutačnim. Delegacije su također naglasile da je važno: i. osigurati odgovarajuća financijska sredstva za potporu zahtjevnijim uvjetima u pogledu okoliša, ii. smanjiti administrativno opterećenje i za poljoprivrednike i za vlasti, među ostalim u kontrolama uvjetovanosti, i iii. dopustiti državama članicama da u provedbi zahtjeva u obzir uzmu svoje lokalne potrebe i tako osigurati veću fleksibilnost kao i jednostavnije i razumljivije odredbe.

Mnogi su ministri i ministrice spomenuli i potrebu za daljnjim tehničkim radom, a Vijeće je uputilo Posebni odbor za poljoprivredu (POP) da nastavi rasprave s ciljem daljnjeg razvoja prijedloga koji se odnose na tu temu. Tijekom jeseni nastavljen je i tehnički rad u okviru Radne skupine za horizontalna poljoprivredna pitanja.

1. Dosad ostvareni rezultati u poboljšanju ambicije ZPP-a u području okoliša i klime

Uvjetovanost (članci 11. i 12. te Prilog III. Uredbi o strateškim planovima) predstavlja zajedničku polazišnu točku EU-a, s okolišnog i klimatskog gledišta, za dobivanje potpore. U prijedlog Komisije mnogi postojeći zahtjevi u pogledu ekologizacije i višestruka sukladnost uključuju se u novu pojačanu uvjetovanost koja će biti polazišna točka za primanje plaćanja na temelju strateškog plana u okviru ZPP-a.

Pojačanu uvjetovanost države članice pretvorit će u nacionalne standarde, uzimajući u obzir svoje posebnosti i potrebe. Radom obavljenim tijekom uzastopnih predsjedništava (Austrije, Rumunjske i Finske) nastojalo se pojasniti zahtjeve za uvjetovanost i osigurati potrebnu fleksibilnost kako bi se u obzir uzeli različiti lokalni uvjeti i okolnosti diljem Europe.

Važno je da se uvjetovanošću kao polazišnom točkom obuhvati što veći udio poljoprivrednog zemljišta EU-a. Međutim, također je važno uspostaviti ravnotežu između administrativnog opterećenja povezanog s kontrolama uvjetovanosti i učinka **malih poljoprivrednih gospodarstava** na okoliš. Stoga se, kada je riječ o malim poljoprivrednim gospodarstvima, čini opravdanim uvesti jednostavniji režim kontrola i određena izuzeća u pogledu kazni.

Predsjedništvo smatra da se u nacrtu teksta u vezi s uvjetovanosti o kojem se trenutačno raspravlja postiže veća razina zaštite okoliša i klime nego u trenutačnoj polazišnoj točki zahvaljujući njegovim novim elementima odnosno standardima dobrih poljoprivrednih i okolišnih uvjeta zemljišta (GAEC) i propisanim zahtjevima o upravljanju (PZU). Njime se istodobno osiguravaju jednaki uvjeti uz pružanje fleksibilnosti državama članicama, koja je potrebna za prilagodbu standarda i zahtjeva lokalnim situacijama i potrebama.

Radi pojednostavnjenja, države članice dobile bi potreban manevarski prostor u provedbi **kontrola i kazni u vezi s uvjetovanošću (članci od 84. do 87. Horizontalne uredbe)**. U slučajevima neusklađenosti kazne bi bile proporcionalnije s obzirom na posljedice za postizanje cilja dotičnog standarda ili zahtjeva.

Predsjedništvo je također radilo na daljnjim izmjenama i konsolidaciji nacrtu pravnih tekstova ZPP-a, osobito u pogledu sljedećih elemenata koji su važni za upravljanje strateškim planovima država članica i za doprinos ostvarivanju ambicije u području okoliša i klime:

- **prihvatljivost zemljišta (članak 4. točka (c) Uredbe o strateškim planovima):**
predsjedništvo je predložilo izmjene pravila o prihvatljivosti zemljišta za izravna plaćanja kako bi se osiguralo da se tim pravilima ne ugrožava ambicioznost ciljeva budućeg ZPP-a u području okoliša. Zahvaljujući tom pristupu poljoprivrednici ne gube potporu zbog zahtjeva u pogledu pojačane uvjetovanosti i dobivaju poticaje za provedbu programa za ekologiju, čime se povećava njihov doprinos postizanju ciljeva u području okoliša i klime;
- **financijska fleksibilnost (članci 88. i 89. Uredbe o strateškim planovima):**
prijedlozima predsjedništva znatno bi se smanjio rizik od gubitka sredstava kada je upotreba određenih intervencija, osobito programa za ekologiju, manja od očekivane. Unutar određenih ograničenja koja države članice opravdavaju u svojim strateškim planovima, fleksibilnošću bi se omogućilo i prebacivanje sredstava, primjerice na programe za ekologiju, iz drugih intervencija za izravna plaćanja ako je primjena programa za ekologiju veća od očekivane. Time bi se osiguralo da programi za ekologiju ostanu privlačni te da vrijedni projekti dobivaju odgovarajuća financijska sredstva čak i ako je primjena različita od planirane, što predstavlja rizik s obzirom na to da su programi za ekologiju novi instrumenti i prethodno iskustvo u njihovu planiranju/izvršenju ne postoji.

Predsjedništvo je također detaljno raspravljalo o zakonodavnom prijedlogu u pogledu nekoliko **vrsta intervencija kojima se doprinosi ciljevima u području okoliša i klime**. Nacrt teksta, osobito članka 28. (programi za ekologiju), članka 65. (obveze upravljanja), članka 66. (područja s prirodnim ograničenjima), članka 67. (određeni obvezni zahtjevi) i neproaktivnih elemenata iz članka 68. (ulaganja) dorađen je, a velika većina država članica poduprla je tekstove. Međutim, u pogledu programa za ekologiju pitanje dobrovoljne ili obvezne primjene sustava u državama članicama ostaje otvoreno.

U okviru **sektorskih intervencija** raspravljalo se o postotku operativnih sredstava iz operativnih programa organizacija proizvođača koje treba preusmjeriti za ciljeve u području okoliša i klime, ali mišljenja država članica i dalje se razlikuju.

2. Promišljanja o daljnjem radu

Uz pravne elemente i navedene zahtjeve postavlja se i pitanje o potrebnom financijskom doprinosu strateških planova u okviru ZPP-a za ciljeve u području okoliša i klime. O tom se pitanju raspravljalo u vezi s reformom, a neke su države članice, primjerice, predložile da se određeni udio izravnih plaćanja posveti za programe za ekologiju, no i dalje postoje velike razlike u mišljenjima i preferencijama.

U uvodne izjave prijedloga Komisije uključen je opći cilj da se u okviru ZPP-a ostvari 40 % rashoda povezanih s klimom i na temelju članka 87. predviđa se metoda za praćenje rashoda povezanih s klimom. Uključen je i konkretniji postotak (30 %) proračuna Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) koji će biti namijenjen ciljevima u području okoliša i klime. Za intervencije u okviru stupa I. predložen je minimalni udio rashoda (20 %) za operativne fondove organizacija proizvođača za voće i povrće.

Budući da bi strateški plan u okviru ZPP-a trebao tvoriti koherentnu cjelinu kojom su obuhvaćene intervencije u okviru obaju stupova, predsjedništvo bi željelo predložiti uvođenje **jednog zajedničkog postotka** kojim se obuhvaća cijeli strateški plan u okviru ZPP-a, jednako primjenjiv na sve države članice, i koji treba posvetiti ciljevima u području okoliša i klime. Alternativno, to bi se moglo izraziti i kao **fiksni iznos** financiranja po državi članici za te potrebe na temelju cijelog strateškog plana u okviru ZPP-a. Drugim riječima, postojao bi jedan zajednički postotak ili fiksni iznos financiranja kojim bi se obuhvaćala oba stupa, **a dotična država članica mogla bi odabrati jednu ili više intervencija u okviru stupa I. ili stupa II. ili oba, čime bi se doprinijelo ostvarivanju tog postotka ili iznosa.** To bi značilo da bi države članice mogle odabrati one intervencije koje im najbolje odgovaraju s obzirom na njihove lokalne uvjete, a da pritom nisu ograničene na to da ih biraju iz određenog stupa, i time bi se osigurala veća fleksibilnost u izradi strateškog plana u okviru ZPP-a.

Stoga umjesto da se 30 % drugog stupa dodijeli za ciljeve u području okoliša i klime, predsjedništvo predlaže da bi države članice za te ciljeve trebale dodijeliti određeni udio iz svoje ukupne omotnice za ZPP (stup I. i stup II.).

Predsjedništvo smatra da bi, zajedno s obvezom povećanja ambicija u pogledu osmišljavanja strateških planova u okviru ZPP-a u skladu s člankom 92., jedan zajednički postotak ili fiksni iznos bio dobar način za osiguravanje vidljivosti potrošnje za klimu i okoliš, postizanje više razine ambicije u pogledu okoliša i klime u odnosu na trenutačnu i osiguravanje zajedničke prirode „zelene strukture” ZPP-a. Istodobno, jedinstvenim zajedničkim postotkom ili fiksnim iznosom državama članicama pružila bi se fleksibilnost da u skladu sa svojim okolnostima odaberu hoće li upotrijebiti više intervencija iz stupa I. ili iz stupa II., ali pod uvjetom da se dosegne traženi postotak ili iznos.

Zajedničkim postotkom zamijenio bi se predloženi cilj od 30 % i mogao bi se **utvrditi kasnije, nakon donošenja odluke o VFO-u**, na razini kojom bi se postigla viša razina ambicije u području okoliša i klime u odnosu na trenutačni ZPP. Cilj za operativne programe za voće i povrće zadržao bi se, a o njegovu bi postotku još trebalo raspravljati.

Intervencije kojima se doprinosi jedinstvenom zajedničkom postotku ili fiksnom iznosu

Predsjedništvo je utvrdilo preliminaran popis vrsta intervencija koje se mogu razmotriti za postizanje jedinstvenog zajedničkog postotka ili fiksnog iznosa (treba utvrditi u pravnom tekstu):

- programi za klimu i okoliš (programi za ekologiju) (članak 28. Uredbe o strateškim planovima);
- obveze upravljanja kojima se doprinosi okolišu i klimi u stupu II. (članak 65. Uredbe o strateškim planovima);

- određeni postotak financijskih sredstava za nadoknadu za prirodna ili druga ograničenja specifična za određeno područje (članci 66. i 67. Uredbe o strateškim planovima);
- ulaganja povezana s ciljevima u području okoliša i klime (članak 68. Uredbe o strateškim planovima);
- određene intervencije povezane s ciljevima u području okoliša i klime u okviru vrsta intervencija u određenim sektorima;
- savjetodavne službe povezane s ciljevima u području okoliša i klime (članak 13. Uredbe o strateškim planovima);
- prijenos znanja i suradnja u vezi s ciljevima u području okoliša i klime (članci od 71. do 72. Uredbe o strateškim planovima).

Predsjedništvo također predlaže da se u Uredbu o strateškim planovima u okviru ZPP-a dodaju posebne odredbe u vezi s praćenjem utvrđenog postotka/iznosa. U tim bi se odredbama trebalo uzeti u obzir višegodišnju prirodu obveza iz stupa II. Stoga se čini logičnim pratiti postizanje cilja tijekom razdoblja od nekoliko godina i predvidjeti mehanizam kojim bi se osiguralo da se potrebni postotak/iznos ostvari tijekom razdoblja planiranja ZPP-a.

S obzirom na navedeno, ministri i ministrice bit će pozvani da na sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo 18. studenoga rasprave o sljedećim **pitanjima**:

- Bi li države članice mogle potvrditi načelo jedinstvenog zajedničkog namjenskog udjela financijskih sredstava za ciljeve u području okoliša i klime, kojim bi se obuhvatilo oba stupa, imajući na umu da je potreban dodatni rad na pojedinostima?
- Bi li navedeni paket mjera bio dovoljno čvrst, ali fleksibilan okvir za postizanje veće ambicije budućeg ZPP-a u području okoliša i klime?
